

зовнішніх інвестицій у сферу освіти. Різні країни по-різному реагують на кризові явища в освітньому середовищі, що мають місце сьогодні. Так, Уряд Індії впровадив ініціативи, сприятливі для інвесторів, зокрема, дозволив 100% прямих іноземних інвестицій в освітній сектор [4].

Таким чином, найважливіший кроком у процесі протидії негативним наслідкам пандемії, зокрема, у діяльності ЗВО, є гнучкість та здатність до швидкої адаптації в динамічних умовах зовнішнього середовища. Це має місце і на макрорівні та стосується також політики урядів країн.

Використана література:

1. Крамар Ірина. Роль освіти у формуванні людського капіталу як чинника економічного розвитку України. Держава та регіони. 2019. №2 (107). С. 12-19.
2. Can International Higher Education Survive Covid-19? URL: <https://www.forbes.com/sites/mattsymonds/2020/06/22/can-international-higher-education-survive-covid-19/#52b4aabd6a6d> (дата звернення: 20.09.2020).
3. The impact of the coronavirus on global higher education. URL: <https://info.qs.com/rs/335-VIN-535/images/The-Impact-of-the-Coronavirus-on-Global-Higher-Education.pdf> (дата звернення: 10.09.2020).
4. Pradeep Kumar. Foreign Capital Remains Buoyant for the Development of Indian Economy. Beyond the Pandemics. Scholar's Press. 2020, 325 p.

УДК 378

Інна Гула, Ірина Химич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна;

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВИТИ ЯК ОСНОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Inna Hula, Iryna Khymych

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

THE NEED TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF THE UKRAINIAN EDUCATION AS A BASIS FOR THE COUNTRY'S DEVELOPMENT

Інтернаціоналізація стала звичним явищем в процесі розвитку країн та їх економічних, політичних, соціальних зв'язків. Важливим та актуальним питанням зараз є інтернаціоналізація вищої освіти. Сьогодні це стає пріоритетним напрямом розвитку, оскільки практика здобуття освіти за

кордоном має вагоме місце в освітніх процесах. Численні міжнародні програми, навчання студентів за обміном між університетами різних країн, міжнародні конкурси ставлять нові виклики для освіти. Близько 5 мільйонів студентів здобувають освіту за кордоном. Найбільш привабливі країни такі: Німеччина, Франція, Велика Британія, Австралія і США.

Велика кількість іноземних студентів сьогодні здобуває освіту в вищих навчальних закладах України. Станом на 6 листопада 2019 року в Україні навчалось 63820 іноземців, серед яких є студенти з Індії-14860, студенти з Марокко-6046, студенти з Азербайджану-4858, студенти з Туркменістану-4541.[1] Згідно з даними Міністерства освіти та науки України, іноземні студенти можуть здобувати освіту в Україні більш ніж у 240 навчальних закладах. Найбільша кількість іноземців навчаються у ВНЗ Харкова, Києва та Одеси.

Щороку кількість студентів, охочих здобувати освіту в Україні, збільшується. Такі тенденції ставлять нові виклики перед державою і перед університетами. Тому зараз існує потреба покращувати способи та методи надання освітніх послуг, щоб адаптувати іноземних студентів до українського навчального процесу та одночасно надати нові можливості для українського студентства.

Однією з головних передумов підвищення конкурентоспроможності української освіти є цільове фінансування наукової роботи, яка проводиться на базі університетів. Сьогодні, як правило, фінансування з державного бюджету здійснюється на проведення прикладних наукових досліджень, які здійснюються на замовлення. В той самий час в Україні немає достатнього цільового фінансування на проведення фундаментальних досліджень, результатом яких можуть різноманітні міжнародні публікації чи заходи світового рівня. Так у 2018 році у видатках бюджету касові видатки на прикладні дослідження склали 56,7%, а на фундаментальні 25,8%. [2] В Україні ставлять вимоги до збільшення публікацій в виданнях, що індексуються платформами Web of Science та Scopus, однак не дають достатнього цільового фінансування для реалізації цих вимог, однак зрозуміло, що такі публікації мають бути зумовлені результатами високоякісних досліджень, які орієнтуються на загальносвітові масштаби.

Для підвищення конкурентоспроможності української освіти важливо не просто мати ресурси, а чітко реалізувати пріоритетні напрями розвитку. На сьогодні в Україні немає жодного технополісу, на базі якого могли б створюватись міжнародні структури, в тому числі міжнародні лабораторії, де могли б працювати фахівці з усього світу і створити в Україні дослідницький центр світового рівня.

За наявності необхідних ресурсів підвищити конкурентоспроможність можливо, запрошуючи до співпраці вчених міжнародних лабораторій та фахівців зі світовим ім'ям. Така практика розвинена в усьому світі, адже підвищує рейтинг установ, де можуть бути проведені дослідження за участю таких видатних вчених. В Україні таку практику можливо реалізувати лише за

достатнього фінансування та створення реальних привабливих перспектив в різних галузях дослідження. Варто розуміти, що такі видатки створюють реальну перспективу для залучення нових коштів, адже провідні фахівці зможуть ефективно керувати роботою вітчизняних дослідників та аспірантів, створюючи нові наукові стандарти та можливості розвитку пріоритетних напрямів дослідження, результати яких матимуть вплив на світове наукове товариство.

Важливою складовою підвищення конкурентоспроможності українських ВНЗ є проведення грамотної кадрової політики. Підбір найкращих дослідників, які здатні аналізувати та працювати з емпіричними даними, й випускників-вчених з інших європейських та американських університетів. Поєднання різного досвіду та проглядів дасть змогу більш глибоко вивчати та вирішувати необхідні завдання.

Академічна мобільність та постійне підвищення кваліфікації-головні аспекти, на які потрібно звертати увагу в сучасній підготовці спеціалістів в університетах. Створення спільних проектів іноземними та вітчизняними студентами, активна участь в міжнародних проектах та конкурсах-це основа для підвищення професійного рівня майбутніх спеціалістів і рейтингу ВНЗ.

Для підвищення конкурентоспроможності українських ВНЗ необхідною умовою також є співпраця з дослідними компаніями, де студенти можуть здобути практичні знання. Дослідні компанії володіють великим обсягом інформації, однак не проводять її поглиблений аналіз, а тому співпраця з університетами дасть змогу це зробити дослідникам, студенткам та аспірантам.

Загалом, в Україні створюються умови для підвищення рівня надання освітніх послуг. Для України сьогодні важливо створити цільове фінансування досліджень, заохочувати українських дослідників та вчених до роботи на території нашої держави, збільшуючи заробітні плати відповідно до рівні кваліфікації, створити конкурентну заробітну плату для іноземних вчених та умови для ефективного навчання іноземних студентів на території України, залучаючи до різноманітних міжнародних програм. Також сьогодні важливо сприяти збільшенню кількості та якості публікацій в міжнародних виданнях, які зможуть покращувати рейтинги ВНЗ та української освіти загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стало відомо скільки іноземних студентів навчається в Україні [Електронний ресурс] / J. Clement // Statista. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1834227-stalo-vidomo-skilki-inozemnikh-studentiv-navchayetsya-v-ukrayini>

2. АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА Стан розвитку науки і техніки, результати наукової і науково-технічної діяльності за 2018 рік [Електронний ресурс] / J. Clement // Statista. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/informatsiyno-analitychni/2019/07/12/kmu2018final.pdf>